

Statens Vegvesen
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Saksbehandler, innvalgstelefon
Andreas Røed, 32266614

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til mudring og utfylling i forbindelse med nedlegging av Bjørumdammen i Bærum kommune

Statsforvalteren gir Statens vegvesen tillatelse til mudring og utfylling i forbindelse med nedlegging av Bjørumdammen (gbnr. 67/3) i Bærum kommune.

Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Statsforvalteren fatter vedtak om gebyr på kr 45 600 for behandling av saken.

Vedtakene om tillatelse og fastsettelse av gebyr kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker.

Vi viser til søknad fra Statens vegvesen mottatt 12.03.2025 om tillatelse etter forurensningsloven til mudring og utfylling i forbindelse med nedlegging av Bjørumdammen (gbnr. 67/3) i Bærum kommune.

Sammendrag av søknad

Statens vegvesen har i konsesjon fra NVE datert 26.04.2023 fått tillatelse til å legge ned Bjørumdammen. Dammen tilfredsstiller ikke dagens krav til stabilitet etter damsikkerhetsforskriften, og betydelige utbedringer ville vært nødvendig for å la den bli stående. Bjørumdammen utgjør i dag et vandringshinder for laks og sjørørret. Ved å fjerne dammen vil ytterligere 9 km med elvestrekning bli tilgjengelig for fiskevandring. Åpning av vassdraget er i tråd med den nasjonale målsetningen om å restaurere minst 15 % av forringende vassdrag i Norge innen 2030.

På grunn av manglende vedlikehold av tappelukene på dammen har sedimenter bygget seg opp foran damkrona. For å rive dammen sikkert vil det være behov for å fjerne disse massene. I forbindelse med dette har Statens vegvesen søkt om tillatelse etter forurensningsloven til mudring fra land. Tiltaket medfører behov for mudring av ca. 1700 m³ ± 100 m³ masser innenfor et areal på ca. 670 m² ± 50 m². Det legges opp til å gjennomføre arbeidene med vakuumbil og gravemaskin. Det

er ved sedimentundersøkelser ikke avdekket forurensninger i massene som skal mudres, og det legges derfor opp til å nyttiggjøre de mudrede massene.

De øverste 1-2 meterne av sedimenter består av svært vannløselig organisk materiale. Resterende sedimenter består av finkornet silt og elvegrus. For å redusere partikkelflukt i forbindelse med tiltaket, legges det frem forslag til avbøtende tiltak i detaljplanen for miljø og landskap. Avbøtende tiltak inkluderer blant annet bruk av siltgardin eller boblegardin, valg av sugemudring som anleggsmetode samt etablering av en midlertidig fangdam nedstrøms den eksisterende dammen.

For å komme til med anleggsmaskiner vil det være behov for utvidelse av en midlertidig anleggsvei og arbeidsplattform oppstrøms dammen. Det legges derfor opp til å etablere en sjeté med større stein som fyllingsfot for å sikre at massene ligger stabilt. For å etablere anleggsvei og plattform er det estimert tilkjøring av ca. 200-250 m³ kult fra anleggsarbeidene ved E16 Bjørum-Skaret. Det vil i tillegg tilkjøres ca. 150 m³ lokal dagstein fra E16-prosjektet til etablering av sjeté, plastring og etablering av terskler. Etter at utgraving av sedimenter er utført vil anleggsvei- og plattform fjernes suksessivt ettersom maskinen jobber seg tilbake. Det legges opp til å nyttiggjøre de oppgravde utfyllingsmassene igjen i anleggsarbeidene knyttet til E16 Bjørum-Skaret. Det opplyses i søknaden at det i tillegg legges opp til å nyttiggjøre betongen fra Bjørumdammen, da denne ikke er å anse som forurensset.

Høring

Nedlegging av Bjørumdammen har tidligere vært på høring gjennom NVE i perioden 18.10.2025–01.12.2021. Detaljplan for miljø og landskap har også vært på høring gjennom NVE i perioden 06.03.2025–31.03.2025.

Søknaden fra Statens vegvesen har derfor kun vært på begrenset høring i tidsrommet 20.03.2025–10.04.2025, jf. forurensningsforskriften § 36-6. Statsforvalteren har mottatt 2 høringsuttalelser i forbindelse med høringen. Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsuttalelsene, samt Statens vegvesen sine kommentarer til disse.

Akershus fylkeskommune mener at plan for dokumentasjon og avbøtende tiltak er tilfredsstillende ivarettatt, og minner om deres tidligere innspill sendt til Statens vegvesen i brev datert 27.08.2024. Fylkeskommunen har utover dette ingen merknader til søknaden om tillatelse etter forurensningsloven.

Statens vegvesen tar uttalelsen fra Akershus fylkeskommune til orientering. Statens vegvesen vil ta hensyn til dokumentasjon av Bjørumdammen som kulturminne i henhold til det som er beskrevet i detaljplan for miljø og landskap.

Bærum kommune mener at arbeidene må utføres på lavere vannføring for å begrense partikkeltransport og potensiale for uhell. Samtidig er det ønskelig fra kommunens side at noe av massene som ligger ovenfor Bjørumdammen kan benyttes i forbindelse med restaureringen/tilbakeføringen av elveløpet nedstrøms.

Statens vegvesen tar uttalelsen fra Bærum kommune til orientering. Statens vegvesen vil stille krav om at entreprenør utfører arbeidene på lav vannføring for å unngå partikkelspredning. Egnede masser vil gjenbrukes dersom det gis tillatelse til dette.

Statsforvalterens vurderinger

Generelt

Det er forbudt å forurense, jf. forurensningsloven § 7. Etter lovens § 11 kan forurensningsmyndigheten likevel, etter søknad, gi tillatelse til virksomhet som kan medføre forurensning. Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis etter § 11 og fastsetter vilkårene etter forurensningsloven § 16, legges det vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 femte ledd.

Statsforvalteren vurderer også søknad om tillatelse opp mot vannforskriften § 4, som sier at «tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand». I tillegg skal alle saker som berører naturmangfold ifølge naturmangfoldloven § 7, vurderes etter prinsippene i §§ 8-12 i samme lov.

Det er virkningene av det omsøkte tiltaket på det aktuelle stedet som er vurdert. Vi gjør for ordens skyld oppmerksom på at Statsforvalteren kun har vurdert det omsøkte tiltaket som forurensningsmyndighet for arbeider som kan medføre forurensning i vassdrag, jf. rundskriv T-3/12. I denne saken er det mudre- og utfyllingsarbeidene som skal gjennomføres i forbindelse med tiltaket som er blitt vurdert. Dersom tiltakshaver senere ønsker å gjennomføre tiltaket på en annen måte enn beskrevet i søknaden, må det søkes på nytt.

Selv om forurensningen holdes innenfor fastsatte vilkår, plikter tiltakshaver å redusere tiltakets utslipp og miljøpåvirkning så langt det er rimelig.

Lovgrunnlag og myndighet

Forurensningsloven § 7 krever at ingen må ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning uten at det er lovlig etter §§ 8 eller 9, eller tillatt etter vedtak i medhold av § 11. Mudring og utfylling fra land som medfører fare for forurensning krever tillatelse etter forurensningsloven § 11.

Vi vurderer at det omsøkte tiltaket med mudring oppstrøms dammen og utfylling i vassdraget medfører fare for forurensning og tiltaket krever følgelig tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven § 11, jf. § 16. Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for arbeider som kan medføre forurensning i sjø og vassdrag, jf. rundskriv T-3/12.

Vurdering etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag

I henhold til forskrift om fysiske tiltak i vassdrag er det forbudt å sette i verk fysiske tiltak som medfører eller kan medføre forringelse av produksjonsmulighetene for fisk eller andre ferskvannsorganismer. Etter søknad kan det likevel gis tillatelse.

Statsforvalteren er riktig myndighet for å behandle søknader på strekninger som fører anadrom laksefisk og/eller edelkreps. Ettersom NVE har behandlet tiltaket etter vannressursloven § 8 kreves det ikke egen tillatelse etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag.

Vurdering etter naturmangfoldlovens prinsipper

Det følger av forvaltningsloven at forvaltningsorganet skal sørge for at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. I saker som berører naturmangfold gjelder i tillegg prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 jf. § 7.

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Ved vurderingen etter § 8 er det sentralt å finne ut *hvilket naturmangfold* som kan påvirkes av beslutningen, *hvilken tilstand dette naturmangfoldet har* og *hvilke effekter* beslutningen vil ha på naturmangfoldet. Vurderingen av disse tre spørsmålene utgjør til sammen kunnskapsgrunnlaget.

I Miljødirektoratets Naturbase (2025) er det registrert flere naturverdier knyttet til tiltaks- og influensområdet. Den sørlige vernegrensa til Djupdalen og Kjaglidalen naturreservat går ved Bjørumdammen, noe som medfører at mudrearbeidene vil gjennomføres innenfor naturreservatet. Formålet med Djupdalen og Kjaglidalen naturreservat er bevarelse av et område som utgjør en spesiell geologisk forkastning med bergarten rombeporfyr, og som inneholder truet, sjelden og sårbar natur. Det ble 07.10.2020 gitt dispensasjon til arbeider i naturreservatet i forbindelse med nedlegging av dammen. Dersom arbeidene som nå skal gjennomføres avviker fra hva som ble lagt til grunn da det ble gitt dispensasjon, må Statens vegvesen innhente ny dispensasjon til inngrep i naturreservatet.

Oppstrøms dammen er det registrert naturtypen gråor-heggskog (BN00046377) av svært viktig verdi. Rundt dammen er det registrert rik edellauvskog (BN00118963) av viktig verdi. Nedstrøms dammen renner vannet til Isielva (BN00046606) som er registrert som et viktig bekkedrag. Det er også registrert flere fugler av nasjonal forvaltningsinteresse knyttet til området, samt den sårbare arten pelsblæremose.

Strekningen fra Bjørumdammen og ned til utløpet til Sandvikselva (15,2 km) er anadrom og fører både laks og sjørret. Sandvikavassdraget er det største og viktigste lakse- og sjørretvassdraget i Oslo og Akershus, men Bjørumdammen fungerer som et vandringshinder. Fjerning av dammen vil åpne for ytterligere 9 km med tilgjengelig habitat for laks og sjørret.

Det planlegges å gjennomføre arbeidene med nedlegging av Bjørumdammen i 2025 i perioden 15. juni til 30. september. I henhold til Miljødirektoratets veileder for håndtering av sediment (M-350/2015) anbefales det forbud mot arbeider i sjø og vassdrag i perioden 15. mai til 15. september av hensyn til rekreasjon og friluftsliv, men i denne saken vurderer vi at det er bedre at arbeidene med nedlegging av dammen gjennomføres på sommeren eller sensommeren for å unngå inngrep og forurensning i gytetida. Det tillates dermed ikke mudring og utfylling i vassdraget i perioden oktober til november.

Vi vurderer at kunnskapsgrunnlaget om artene som blir berørt ved tiltaket, jf. § 8, er god, og at effekten av tiltaket på naturmangfoldet er kjent. Formålet med § 10 er å vurdere den samlede belastningen på naturmangfoldet ved å se virkningen av det konkrete tiltaket i sammenheng med andre effekter på det samme naturmangfoldet. Basert på kjennskap til andre påvirkninger på vannforekomsten og naturmangfoldet, vurderer vi at tiltaket kan gjennomføres under bestemte vilkår. De fastsatte vilkårene i tillatelsen anses å sikre at naturmangfoldet ikke blir nevneverdig forringet. Naturmangfoldloven § 9 om føre-var-prinsippet er mindre vektlagt ved fastsettelse av vilkårene.

Statsforvalteren minner om at det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å unngå og begrense skade på naturmangfoldet, jf. § 11 i naturmangfoldloven. Tiltakshaver er også pliktig å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12 i naturmangfoldloven.

Statsforvalteren vurderer at prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldlovens §§ 8-12 er oppfylt.

Vurdering etter vannforskriften

Etter vannforskriften § 4 om miljømål, skal tilstanden i overflatevann beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand.

Mudrearbeidene skal i henhold til Vann-Nett gjennomføres i vannforekomsten Kjaglielva (008-90-R). Kjaglielva har svært god økologisk tilstand, men dårlig kjemisk tilstand på grunn av funn av kvikksølv og PFOS i ørret. Vannforekomsten er noe påvirket av kjemisk forurensning fra avrenning fra Isi industriområde, samt av organisk forurensning fra hyttebebyggelse. Kjaglielva renner videre til Isielva (008-96-R). Isielva har moderat økologisk tilstand grunnet nitrogenforhold, og dårlig kjemisk tilstand grunnet funn av PFOS og enkelte PAH-forbindelser. Isielva er ellers påvirket av kjemisk/næringsforurensning fra urban utvikling og nedlagte deponier, og i noen grad veisalting og utslipp fra tunnelvask, samt morfologiske endringer.

Vi vurderer at arbeidene med nedlegging av Bjørumdammen vil kunne påvirke vannmiljøet midlertidig i tiltaksområdet, samt et stykke nedstrøms, men ikke i hele vannforekomsten. Så fremt arbeidene gjennomføres i tråd med vilkårene i tillatelsen, vurderer vi at tiltaket ikke vil føre til varig forringelse av vannkvaliteten eller vanskeliggjøre oppnåelsen av de fastsatte miljømålene. På sikt vil tiltaket åpne for ytterligere 9 km tilgjengelig habitat for laks og sjøørret i Kjaglielva.

Vurdering etter forurensningsloven

Mudring og utfylling kan medføre oppvirvling av sediment som kan resultere i spredning av partikler, tungmetaller og organiske miljøgifter. Det er ikke avdekket forurensninger i massene som skal mudres, men partikkelforurensning vil likevel kunne medføre nedslamming av viktig habitat for laks og sjøørret nedstrøms tiltaksområdet. Avbøtende tiltak for å begrense spredning av partikler ved arbeidene vil derfor være viktig.

For å redusere partikkelflukt i forbindelse med tiltaket, legges det frem forslag til avbøtende tiltak i detaljplanen for miljø og landskap. Dette inkluderer blant annet bruk av siltgardin eller boblegardin, valg av sugemudring som anleggsmetode, samt etablering av midlertidig fangdam nedstrøms den eksisterende dammen. I søknaden beskrives det også at det vil være hensiktsmessig å utføre arbeidene på lav vannføring som spredningshindrende tiltak og at mest mulig masser mudres før dammen rives.

Statsforvalteren anser at det viktigste avbøtende tiltaket for å begrense spredning av partikler og potensiell nedslamming av områder, er at mest mulig masser oppstrøms dammen mudres før dammen rives. Det vil også være en fordel dersom arbeidene kan gjennomføres ved sugemudring. Statsforvalteren setter likevel ikke krav til hvilken mudringsteknologi som skal benyttes, da dette må vurderes av tiltakshaver på bakgrunn av risiko for forurensning, beste tilgjengelig teknikker, samt en vurdering av kost/nytte.

For å sikre begrensning av ytterligere partikkelforurensning vurderer vi at etablering av partikkelsperre vil være et effektivt tiltak. Hvorvidt dette likevel er gjennomførbart på bakgrunn av

praktiske forhold, må tiltakshaver gjøre en nærmere vurdering av selv. Hvis en miljørisikovurdering viser at det er behov for spredningshindrende tiltak, og det samtidig er praktisk gjennomførbart å etablere eller drifte en slik løsning, skal det etableres en partikkelsperre nedstrøms dammen. Vurderingen må utføres av en fagperson med relevant kompetanse.

Statsforvalteren setter også krav om at det skal gjennomføres turbiditetsmålinger under hele anleggsperioden. Turbiditeten skal måles ved en stasjon nedstrøms dammen som er direkte påvirket av arbeidene, og ved en referansestasjon som ikke er påvirket av arbeidene. Nøyaktig plassering av turbiditetsmålere må vurderes av en med kompetanse på fagområdet. Det må etableres rutiner for vedlikehold og drift av turbiditetsmålere, som sikrer at det blant annet gjennomføres jevnlig kontroll for at målerne skal fungere som forutsatt. Hvis turbiditeten overskrider 15 NTU over referansenivået i 20 minutter, må arbeidet stanses til turbiditeten har gått ned under grenseverdien. Det tillates ikke utfylling eller mudring i vassdraget dersom turbiditetsmålere er ute av drift. Turbiditetsmåleren som er direkte påvirket av arbeidene må plasseres på en slik måte at den fanger opp forurensningen fra arbeidene.

Vi minner videre om at overskuddsmasser fra mudring er å anse som et næringsavfall, jf. forurensningsloven § 32. Dette betyr at massene må leveres til godkjent avfallsmottak eller nyttiggjøres. En forutsetning for nyttiggjøring er at massene er å anse som fri for forurensning. Dette må tiltakshaver dokumentere for å kunne nyttiggjøre seg av massene. Det tillates kun gjenbruk av masser i tilstandsklasse 1-2, jf. Miljødirektoratet sin veileder *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota (M-608/2016)*. Dersom massene er å anse som forurenset (tilstandsklasse 3-5) skal massene leveres til godkjent avfallsmottak med tillatelse etter forurensningsloven. Tiltakshaver plikter å dokumentere hvor alle avfallsfraksjoner og overskuddsmasser er levert, og at eventuelt farlig avfall blir deklart gjennom www.avfallsdeklarerer.no. Hvis det blir aktuelt å avvanne mudrede masser, og vannet skal slippes tilbake til vannforekomsten, må det enten føres tilbake bak etablert partikkelsperre eller gjennomgå rensing før utslipp. Det må i så fall etableres en renseløsning som sikrer at forurenset vann ikke slippes til vassdraget.

Utfyllingsmasser for å etablere anleggsvei- og plattform, samt for etablering av sjeté, plastring og terskler må være fri forurensning, avfall og plast. Systemet for klassifisering av grenseverdier for sedimenter, jf. M-608/2016 er ment til bruk for finkornet sediment, og/eller silt. Dersom det fylles ut masser med finstoff skal ikke tilstandsklasse 2 overskrides i henhold til veilederen. Masser med finstoff som overskrider tilstandsklasse 2 må eventuelt spyles før utfylling. Dersom utfyllingsmasser spyles ved ankomst til tiltaksområdet, må også spylevannet gjennomgå renseløsning før utslipp. Det legges opp til å benytte lokal dagstein fra E16-prosjektet som utfyllingsmasser. På bakgrunn av mengdene og typen masser som skal fylles ut, samt at det skal benyttes dagstein vil potensielle nitrogentilførsler i forbindelse med utfylling være minimale.

Eventuell gjenvinning av betong fra dammen reguleres direkte gjennom Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), Kapittel 14A. *Betong og tegl fra riveprosjekter*. Vi forutsetter at betongavfall fra riving av dammen håndteres i tråd med forskriften, og at betongavfall som ikke tilfredsstiller konsentrasjonsgrensene i § 14a-4 leveres til avfallsmottak med tillatelse etter forurensningsloven.

Grunnforhold og vannføring

Fysiske tiltak i områder med kvikkleire kan utløse skred. Det er viktig at tiltakene ikke endrer områdestabiliteten og gjennomføres i tråd med [NVE sine råd og veiledninger](#).

Tiltak i vassdrag kan påvirke hydrologi og strømningsforhold i vassdraget. Økt vannhastighet og redusert kapasitet til å lede bort vann kan føre til erosjon og skader på elvekantene som igjen kan øke faren for skred.

Kommunene har en viktig rolle for å påse at det ikke iverksettes tiltak i områder med dårlig områdestabilitet uten at det gjøres nødvendige avbøtende tiltak. Tiltakshaver må selv ta kontakt med kommunen dersom tiltaket kan påvirke områdestabiliteten.

Samfunnsmessige forhold

Bjørumdammen tilfredsstiller ikke dagens krav til stabilitet etter damsikkerhetsforskriften, og det er derfor behov for betydelige utbedringer på dammen for at den skal bli stående. Bjørumdammen utgjør i dag et vandringshinder for laks og sjøørret. Ved å fjerne dammen vil ytterligere 9 km med elvestrekning bli tilgjengelig for fiskevandring. Åpning av vassdraget er i tråd med den nasjonale målsetningen om å restaurere minst 15 % av forringende vassdrag i Norge innen 2030. På bakgrunn av dette anser Statsforvalteren at tiltaket har samfunnsnytte.

Tiltaket vil forårsake midlertidig forurensning som vil opphøre når arbeidene er ferdig. I tillegg vurderer Statsforvalteren at de forurensningsmessige ulempene av tiltaket begrenses som følge av vilkårene i tillatelsen. Samfunnsnyten av tiltaket vurderes å veie tyngre enn de forurensningsmessige og samfunnsmessige ulempene.

Forhold til plan

I brev fra Bærum kommune datert 04.07.2023 påpekes det at Bjørumdammen er plassert i et område regulert til naturområde i sjø og vassdrag. Arealet oppstrøms er uregulert, men ligger i Djupdalen og Kjaglidalen naturreservat. Nedstrøms er arealet regulert til naturområde i sjø og vassdrag.

Kommunen skriver videre at forskrift om byggesak gir fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven for saker som er underlagt konsesjonsbehandling i henhold til vannressursloven. Vilåret for unntak fra byggesaksbehandling er at tiltaket ikke er i strid med gjeldene reguleringsplan. Bærum kommune vurderer at tiltaket ikke er i strid med gjeldene regulering for området. Statsforvalteren vurderer, basert på dette, at planmyndigheten har gitt samtykke til det aktuelle tiltaket, jf. forurensningsloven § 11 fjerde ledd.

Konklusjon

Vi har vurdert søknaden og lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de øvrige fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Vi mener at nytten av tiltaket veier tyngre enn ulempene som tiltaket vil kunne medføre for miljøet og for samfunnet ellers. Statsforvalteren gir på bakgrunn av dette tillatelse til mudring og utfylling i forbindelse med gjennomføring av tiltaket. Det forutsettes at tiltaket gjennomføres i samsvar med vilkårene i tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren gir Statens vegvesen tillatelse til mudring og utfylling i forbindelse med nedlegging av Bjørumdammen i Bærum kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i forurensningsloven § 16.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt

på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr datert 17.03.2025. Vi varslet sats 6 som utgjør kr 45 600 for behandling av søknaden. Statsforvalteren vedtar at forurensningsforskriftens § 39-4 sats 6 kommer til anvendelse i denne saken. Statens vegvesen skal derfor betale kr 45 600 for Statsforvalterens arbeid med tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Gebyret fastsettes på bakgrunn av Statsforvalterens ressursbruk i sammenheng med behandling av søknaden. Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Dette inkluderer gjennomgang av søknaden, korrespondanse med søker, høring av saken, samt endelig ferdigstillelse av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Statsforvalteren inngår også. Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang

Vedtaket om tillatelse og gebyr kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Andreas Røed
fagleder

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Tillatelse med vilkår

Kopi til:

Ole Jørgen Sæves

Lasse Berge

Olav With Aasgard

Norges Vassdrags- og Energidirektorat

Bærum kommune

Akershus fylkeskommune

Postboks 700

1304

SANDVIKA

Tillatelse etter forurensningsloven til mudring og utfylling i forbindelse med nedlegging av Bjørumdammen i Bærum kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av forurensningsloven § 11, jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen.

Hvis tiltakshaver ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må tiltakshaver i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Tiltakshaver bør først kontakte Statsforvalteren for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal tiltakshaver sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Tillatelsen gjelder fra dags dato til arbeidene er ferdigstilt (med forbud mot mudring og utfylling i vassdraget i oktober og november).

Bedriftsdata

Tiltakshaver: Statens vegvesen
Tiltakshavers adresse: Postboks 1010, 2605 Lillehammer
Org. nummer: 974725460
Tiltaksområde: Bjørumdammen (gbnr. 67/3) Bærum kommune
NACE-kode og bransje: 84.130 - Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked

Statsforvalterens referanser

Tillatelsesnummer: 2025.0284.T		
Tillatelse første gang gitt: 02.05.2025	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
Hilde Sundt Skålevåg seksjonssjef		Andreas Røed fagleder

Endringslogg

Endrings-nummer	Endringer av	Saksnr.	Beskrivelse av endring
00.	02.05.2025	2025/12167	Tillatelsen ble gitt

Innhold

1	Tillatelsens ramme	3
2	Generelle vilkår	3
2.1	Gjennomføring av tiltak	3
2.2	Sikring av tiltaksområdet	3
2.3	Varsling av tiltaksgjennomføring	3
2.4	Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen	4
2.5	Utslippsbegrensninger	4
2.6	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	4
2.7	Endring av vilkår	4
2.8	Plikt til forebyggende vedlikehold	4
2.9	Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare	4
2.10	Internkontroll	5
2.11	Hensyn til friluftsliv og naturmiljø	5
2.12	Tilsyn	5
3	Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning	5
3.1	Miljørisikoanalyse	5
3.2	Forebyggende tiltak	5
3.3	Avvikshåndtering	5
3.4	Etablering av beredskap	6
3.5	Varsling av akutt forurensning	6
4	Mudring	6
4.1	Gjennomføring av mudring	6
4.2	Håndtering av mudrede masser	7
4.3	Avvanning av mudrede masser	7
5	Utfylling	7
5.1	Gjennomføring av utfylling	7
5.2	Krav til utfyllingsmasser	7
6	Kontroll og overvåking	8
6.1	Kontroll- og overvåkingsprogram	8
6.2	Overvåking	8
6.3	Kvalitetssikring av målingene	8

7	Rapportering	9

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen gis i forbindelse med nedlegging av Bjørumdammen (gbnr. 67/3) i Bærum kommune.

Det gis tillatelse til mudring av inntil 1800 m³ masser oppstrøms Bjørumdammen innenfor et areal på opptil 720 m².

I forbindelse med utvidelse av midlertidig anleggsvei og etablering av arbeidsplattform oppstrøms dammen gis det også tillatelse til utfylling av inntil 250 m³ masser. Det gis også tillatelse til utfylling av inntil 150 m³ masser til etablering av sjeté, plastring og etablering av terskler.

Størst mulig andel av massene oppstrøms dammen må mudres før dammen rives. Det skal etableres partikkelsperre nedstrøms dammen dersom det ut fra en miljørisikovurdering avdekkes behov for dette og det er fysisk mulig å etablere og drifte en slik innretning. Det tillates ikke å gjennomføre mudring eller utfylling i vassdraget dersom turbiditetsmålere er ute av drift.

Statens vegvesen (heretter kalt tiltakshaver) er ansvarlig for at alle vilkår i denne tillatelsen overholdes og plikter å informere vedkommende som skal gjennomføre arbeidene om de vilkår og begrensninger som gjelder.

2 Generelle vilkår

2.1 Gjennomføring av tiltak

Det forutsettes at tiltaket gjennomføres som angitt i søknad dersom ikke annet fremgår av tillatelsen, andre vedtak eller på annen måte er avklart med Statsforvalteren. Vesentlige endringer i forutsetningene i forhold til det som er oppgitt i søknaden tas opp med Statsforvalteren i god tid før endringene vil bli gjort gjeldende.

2.2 Sikring av tiltaksområdet

De deler av tiltaksområdet hvor det aktivt utføres arbeid på land, skal holdes avsperrert og ikke være tilgjengelig for allmennheten.

2.3 Varsling av tiltaksgjennomføring

Tiltakshaver skal varsle Statsforvalteren senest 1 uke før tiltaket settes i gang og når tiltaket er avsluttet.

2.4 Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen

Tiltakshaver er ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.5 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens punkt 3 til 7. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av disse stoffene er bare tillatt hvis utslippene er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning, eller annet er bestemt i tillatelsens punkt 3 til 7.

2.6 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra arbeidene, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader.

2.7 Endring av vilkår

Statsforvalteren kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake, dersom vilkår gitt etter forurensningsloven § 18 er til stede. Statsforvalteren har på samme grunnlag rett til, på ethvert tidspunkt, å stoppe arbeidene.

2.8 Plikt til forebyggende vedlikehold

Tiltakshaver skal sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.9 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter tiltakshaver så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Tiltakshaver skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles, jf. vilkår 3.5.

2.10 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til internkontrollforskriften. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at utøvende entreprenør overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Tiltakshaver plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til forurensning følger av vilkår 3.1.

2.11 Hensyn til friluftsliv og naturmiljø

Ved gjennomføring av tiltaket må tiltakshaver tilpasse arbeidet og ta hensyn til friluftsliv og naturmiljø i området.

2.12 Tilsyn

Tiltakshaver plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

3 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

3.1 Miljørisikoanalyse

Tiltakshaver skal gjennomføre en miljørisikoanalyse, og vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved tiltaket som kan medføre forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor.

Tiltakshaver skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

3.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal tiltakshaver iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

3.3 Avvikshåndtering

Brudd på forurensningsregelverket (avvik) som er av en viss alvorlighet og/eller som er stadig gjentakende, skal avvikshåndteres. Dette innebærer å beskrive årsakene til avvikene, vurdere og

iverksette strakstiltak for å rette dem, samt vurdere og gjennomføre avbøtende tiltak for å hindre lignende avvik i fremtiden. Avvikshåndteringen skal dokumenteres skriftlig.

3.4 Etablering av beredskap

Tiltakshaver skal på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som tiltaket til enhver tid representerer.

3.5 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning. Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller. Kystverket er rette myndighet for akutt forurensning, og skal kontaktes på følgende telefonnummer: 33 03 48 00, eller e-post: vakt@kystverket.no.

4 Mudring

4.1 Gjennomføring av mudring

Mudring av masser skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig under rolige strøm- og vindforhold og med de beste tilgjengelige teknikker (BAT). Det skal velges en mudringsteknologi som gir lite spredning av sedimenter, og som er optimal med hensyn til vanninnhold for videre håndtering av massene. Teknologien skal vurderes ut fra sedimentenes beskaffenhet og videre håndtering, og skal også vurderes underveis i arbeidet. Kriterier for bytte av teknologi skal beskrives i internkontrollen.

Dersom det ut fra en miljørisikovurdering skulle komme frem at det vil være behov for etablering av partikkelsperre, samt at det er praktisk gjennomførbart å etablere/drifte en slik innretning, skal det etableres partikkelsperre nedstrøms dammen. En slik vurdering må gjennomføres av en med kompetanse på fagområdet. Alle mudrearbeider skal i så fall skje bak etablert partikkelsperre.

Det tillates ikke mudring dersom turbiditetsmålere er ute av drift.

Dersom det påtreffes avfall i masser fra mudring, skal dette sorteres fra og leveres godkjent avfallsmottak.

Mengder og tidspunkt for opptak av masser samt mudringsdybde og mudringssted skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 7. Oversikten skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten.

4.2 Håndtering av mudrede masser

Mudrede masser er å anse som et næringsavfall, og må leveres til godkjent avfallsmottak som har tillatelse etter forurensningsloven til å ta imot de aktuelle massene, eller nyttiggjøres, jf. forurensningsloven § 32. Det tillates kun gjenbruk av masser i tilstandsklasse 1-2, jf. Miljødirektoratets veileder *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota* (M-608/2016). Masser i tilstandsklasse 3-5, skal leveres til godkjent avfallsmottak med tillatelse etter forurensningsloven. Tiltakshaver plikter å dokumentere hvor alle avfallsfraksjoner og overskuddsmasser er levert, og at eventuelt farlig avfall blir deklarerert gjennom www.avfallsdeklarerer.no.

Tiltakshaver plikter å dokumentere hvor alle overskuddsmasser er levert, jf. vilkår 7.

4.3 Avvanning av mudrede masser

Dersom det skulle bli aktuelt å avvanne eventuelle mudrede masser, og vannet planlegges å slippes tilbake til vassdraget, må vannet enten slippes tilbake bak etablert partikkelsperre eller gjennomgå rensing før utslipp.

Ved eventuelt utslipp via renseløsning må det sikres at det ikke slippes forurenset vann til vassdraget som medfører skade eller ulempe. Grenseverdi for suspendert stoff i rensert vann settes til 50 mg/l.

5 Utfylling

5.1 Gjennomføring av utfylling

Utfylling av masser skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig med de beste tilgjengelige teknikker (BAT). Teknologien skal vurderes ut fra sedimentenes beskaffenhet og videre håndtering, og skal også vurderes underveis i arbeidet. Kriterier for bytte av teknologi skal beskrives i internkontrollen.

Mengder og tidspunkt for utfylling av masser skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 7. Oversikten skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten.

5.2 Krav til utfyllingsmasser

Masser som skal benyttes til utfylling skal være fri for forurensning. Dersom det fylles ut masser med finstoff skal ikke finstoffet overskride konsentrasjonsgrensene tilsvarende tilstandsklasse 2 i henhold til Miljødirektoratets veileder *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota* (M-608/2016). Det tillates heller ikke bruk av reaktive bergarter eller bygnings- og rivningsavfall som utfyllingsmasser. Dersom det påtreffes avfall/plast i utfyllingsmassene, skal dette sorteres fra og leveres godkjent avfallsmottak.

Dersom utfyllingsmassene spyles i tiltaksområdet før utfylling må spylevannet gjennomgå rensing før eventuelt utslipp til vassdraget. Det tillates ikke utslipp av vann som overskrider 50 mg/l for suspendert stoff.

6 Kontroll og overvåking

6.1 Kontroll- og overvåkingsprogram

Det skal gjennomføres kontroll og overvåking av arbeidene i henhold til et kontroll- og overvåkingsprogram. Kontroll- og overvåkingsprogrammet skal inngå internkontrollen.

Hvis aktuelt må det i tillegg etableres en utslippskontroll/måleprogram for utslipp av vann fra avanning av muddermasser og/eller vann fra spyling av utfyllingsmasser.

6.2 Overvåking

Tiltakshaver skal ha en tilstrekkelig turbiditetsovervåking til å avdekke eventuell spredning av forurensning i forbindelse med gjennomføring av tiltaket.

Under anleggsperioden skal det kontinuerlig tas prøver/målinger av:

- Turbiditet i minst én referansestasjon som ikke er påvirket av mudre- og utfyllingstiltaket.
- Turbiditet i minst én målestasjon som er påvirket av mudre- og utfyllingsarbeidene og som maksimum ligger 50-100 meter fra tiltaksområdet.

Måleprogram for turbiditet i forbindelse med tiltaket skal inngå i kontroll- og overvåkingsprogrammet.

Hvis turbiditeten overstiger 15 NTU over referansenivået i 20 minutter må tiltaket stanse til turbiditeten har gått ned under grenseverdien og problemene som førte til spredningen er løst. Ved teknisk stopp i turbidetsmåler må arbeidet stanses. Turbidetsmåler må plasseres på en slik måte at den fanger opp partikkelspredning fra tiltaket. Det skal foreligge en faglig vurdering med begrunnelse for hvorfor turbidetsmålere plasseres der de gjør. Denne vurderingen skal være skriftlig og forankret i den dokumenterte miljørisikovurderingen.

Det må etableres rutiner for vedlikehold og drift av turbidetsmålere som sikrer at disse fungerer som forutsatt.

6.3 Kvalitetssikring av målingene

All prøvetaking, behandling og analyse skal utføres etter Norsk Standard (NS). Dersom NS ikke finnes, kan annen, utenlandsk/internasjonalt standard benyttes. Laboratorier/tjenester med relevant akkreditering skal benyttes der dette er mulig.

7 Rapportering

Det skal føres logg over resultater fra tiltaket og eventuelle uønskede hendelser og korrigerende tiltak.

Sluttrapport

En rapport fra arbeidet skal sendes Statsforvalteren senest 6 uker etter at tiltaket er avsluttet.

Rapporten skal inneholde:

- Beskrivelse av tiltaket og utført arbeid.
- Beskrivelse av uønskede hendelser som har oppstått under arbeidene, og hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.
- Angivelse av mudret og fylt ut område (angitt på kart), mudringsdybde, utfyllingshøyde, tidspunkt for mudring og utfylling, samt mengde masse mudret og fylt ut.
- Beskrivelse av erfaring med utstyr, teknologi osv.
- Resultater fra turbiditetsmålinger.
- Dokumentasjon på hvordan muddermasser er håndtert i prosjektet. Mengder og tidspunkt for eventuelt levering/nyttiggjøring må være inkludert. Dersom masser er nyttiggjort skal det dokumenteres at massene som er nyttiggjort er fri for forurensning.
- Dokumentasjon på at masser som er fylt ut er fri for forurensning.
- Hvis aktuelt: dokumentasjon på resultater og utslippskontroll fra renseanlegg (avvanning av muddermasser og spyling av utfyllingsmasser).

Vedlegg 1 – Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.5

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i punkt 3 flg.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2`,6,6`-tetrabromo-4,4`isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloreten	TRI
Triklosan(2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylater

Nonylfenol og nonylfenoletoksylater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylater	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl. salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Perfluorheksansyre	PFHxA
2,3,3,3-tetrafluoro-2-(heptafluoropropoksy)propionsyre	HFPO-DA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350